

LIÊN KẾT ĐÀO TẠO KỸ SƯ
TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM, ĐẠI HỌC HUẾ
MỘT MÔ HÌNH HỢP TÁC CHẤT LƯỢNG CAO VÀ HIỆU QUẢ

JOINT ENGINEER TRAINING AT UNIVERSITY OF EDUCATION, HUE UNIVERSITY –
A HIGH QUALITY AND EFFICIENT COOPERATION MODEL

HÀ VIỆT HẢI, haviethai@dhsphue.edu.vn
Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế

THÔNG TIN	TÓM TẮT
Ngày nhận: 01/6/2024 Ngày nhận lại: 18/6/2024 Duyệt đăng: 20/6/2024 Mã số: TCKH-S02T6-2024-B01 ISSN: 2354 - 0788 Từ khóa: liên kết đào tạo, đào tạo kỹ sư, Trường Đại học Sư phạm Huế, INSA Centre Val de Loire, INSA Toulouse. Keywords: engineer training, joint training; Hue University of Education, INSA Center Val de Loire, INSA Toulouse	<i>Tổ chức liên kết đào tạo là một trong những cách thức để tạo điều kiện cho học sinh Việt Nam, được học tập các ngành kỹ sư tại cơ sở đào tạo chất lượng cao của các nước phát triển, từ đó tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, phục vụ công cuộc công nghiệp hóa và hiện đại hóa đất nước. Bài báo này trình bày về cách thức tổ chức, các đặc điểm cơ bản và những ưu điểm của chương trình liên kết đào tạo giữa Trường Đại học Sư phạm - Đại học Huế và hai trường Trường kỹ sư thuộc Viện Khoa học Ứng dụng Quốc gia Pháp là INSA Centre Val de Loire và INSA Toulouse cùng hai đối tác Pháp khác. Đồng thời, bài báo cũng trình bày những kết quả của chương trình đã đạt được và một số định hướng phát triển về sau của chương trình.</i> ABSTRACT <i>Joint training is one of the ways to provide Vietnamese students with opportunities to study engineering majors at high-quality training institutions in developed countries, thereby creating high-quality human resources to serve the industrialization and modernization cause of the country. This article presents the structure, characteristics and advantages of the joint training program between The University of Education - Hue University and two engineering schools of the French National Institute of Applied Sciences - INSA Center Val de Loire and INSA Toulouse, and two other French partners. It also presents fruitful achievements and directions for future development of the program.</i>

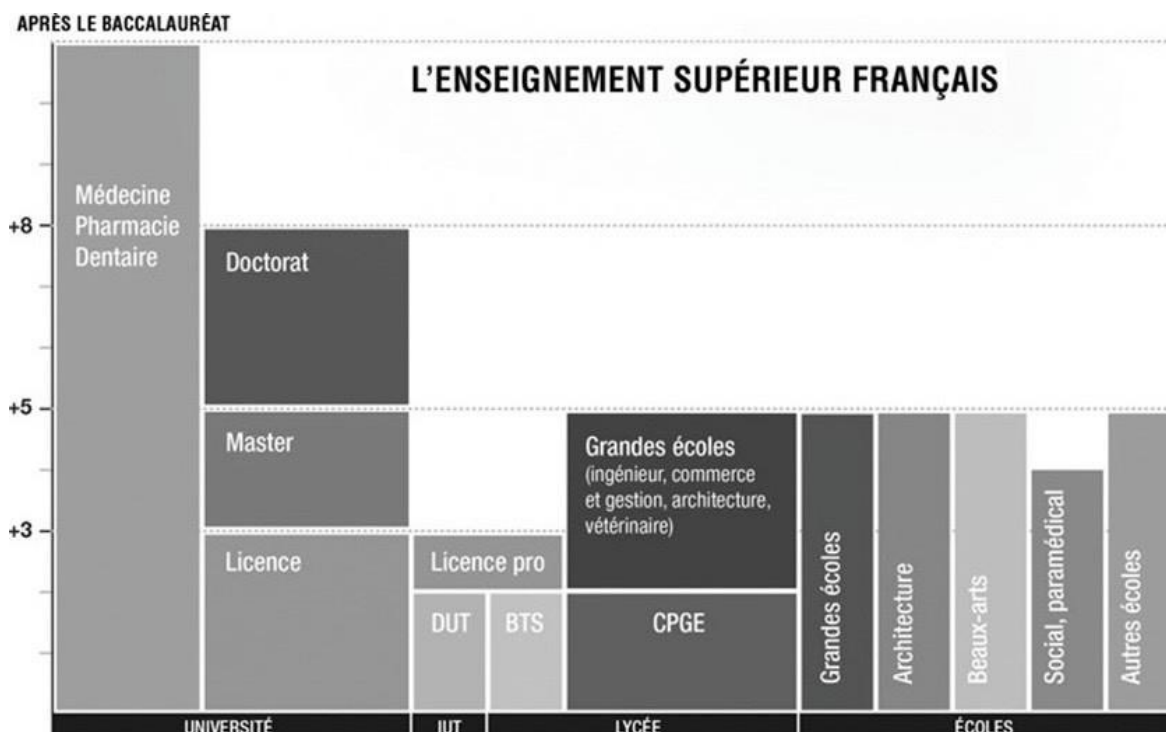
1. Hệ thống giáo dục đại học và sau đại học tại Pháp

Để có thể hiểu rõ về chương trình liên kết đào tạo ở bậc kỹ sư này, trước hết ta hãy tìm hiểu về hệ thống đào tạo đại học của Pháp.

Hệ thống đào tạo đại học của Pháp, kể từ năm 1999 được tổ chức theo mô hình LMD (Licence - Master - Doctorat) tức là với 3 mức độ Đại học, Thạc sĩ và Tiến sĩ, để phù hợp với mô hình được áp dụng tại đa số các nước phát triển. Các mức này được tính sau

khi học sinh đã tốt nghiệp Tú tài (Baccalauréat - Bac). Hình 1 minh họa cho hệ thống này, trong đó trình độ

đại học có thời gian đào tạo 3 năm, thạc sĩ là 2 năm và tiến sĩ thì về nguyên tắc là 3 năm.

Hình 1. Hệ thống đào tạo đại học tại Pháp

(Nguồn ảnh <https://www.institut-agro-rennes-angers.fr/international/etudier-agrocampus-ouest/comprendre-lenseignement-superieur-francais>)

Thế loại các cơ sở đào tạo đại học ở Pháp khá đặc biệt, kết quả từ sự phát triển lâu dài của việc đào tạo nguồn nhân lực nghề nghiệp tại đất nước này. Các loại hình bao gồm (Campus France Biélorussie, 2019): Trường đại học công lập (Université); Viện đại học Công nghệ (Institut Universitaire de Technologie - IUT); Trường lớn (Grande École); và các trường chuyên nghiệp (Écoles spéciales). Dưới đây là những đặc điểm chính của từng loại hình (Campus France Biélorussie, 2024).

1.1. Trường Đại học công lập (Université): Đào tạo đại học đại chúng

Hệ thống trường đại học công lập của Pháp bao gồm 73 trường, được nhà nước Pháp tài trợ, trải rộng trên toàn bộ lãnh thổ Pháp, đào tạo và cấp bằng cấp quốc gia ở cả 3 bậc học là cử nhân, thạc sĩ và tiến sĩ. Chương trình đào tạo bao gồm hầu hết các ngành học như khoa học, văn

chương, ngôn ngữ, nghệ thuật, khoa học con người, sức khỏe, thể thao,...

Trường đại học công lập nhận vào học tất cả những học sinh có bằng tú tài hoặc bằng tốt nghiệp tương đương mà không cần thi tuyển, ngoại trừ một số ngành nhất định khi số lượng đào tạo hạn chế. Do đặc điểm rộng mở này, có đến 75% sinh viên nước ngoài du học tại Pháp theo học trong các trường đại học công lập.

1.2. Các trường lớn (Grande écoles): Nét văn hóa đào tạo xuất sắc của Pháp

Hệ thống các trường lớn bao gồm các Trường Sư phạm (Écoles Normales Supérieures - ENS), Viện nghiên cứu chính trị (Institut d'Études Politiques - IEP), Trường Kỹ sư, Trường Kinh doanh và Quản lý, Trường Thú y và một số trường khác. Các trường lớn là các cơ sở giáo dục đại học công lập hoặc tư thục được nhà nước công nhận. Thời gian đào tạo tổng

cộng là 5 năm (mức Bac+5, tức là 5 năm sau khi tốt nghiệp phổ thông trung học - Baccalauréat), trong đó 2 năm đầu sinh viên học tại các lớp dự bị trường lớn (CPGE - Classes Préparatoires aux Grandes Écoles) hoặc đã có chứng chỉ kỹ thuật viên cao cấp (BTS - Brevet de Technicien Supérieur) hoặc đã có bằng đại học công nghệ (DUT - Diplôme Universitaire Technologique). Sinh viên tốt nghiệp các trường lớn được cấp bằng Kỹ sư và được công nhận ở trình độ tương đương thạc sĩ, một số trong đó cấp bằng Thạc sĩ. Nhiều khóa đào tạo được giảng dạy bằng tiếng Anh.

Việc tuyển sinh vào các trường lớn rất có chọn lọc, được thực hiện bằng các kỳ thi cạnh tranh sau hai năm học các lớp dự bị (classes préparatoires), theo trình độ chuyên môn hoặc thi trực tiếp sau khi tốt nghiệp tú tài đối với các trường cung cấp chu trình dự bị tích hợp (DUT, BTS). Chi phí đăng ký và học phí tại các trường lớn cao hơn so với ở trường đại học công lập. Do những đòi hỏi cao trên, chỉ có khoảng 20% sinh viên nước ngoài theo học tại các trường.

1.3. Các trường, học viện chuyên ngành đào tạo các lĩnh vực cụ thể

Tại Pháp có gần 3.000 cơ sở giáo dục đại học công lập hoặc tư thục cung cấp các khóa học trong các lĩnh vực cụ thể như y tế, nghe nhìn, truyền thông, báo chí, thời trang và thiết kế, nông học, khoa học chính trị,... Các cơ sở này cấp văn bằng, chứng chỉ được Nhà nước công nhận hoặc không công nhận. Việc tuyển sinh vào các trường và học viện chuyên biệt này được thực hiện bằng cách thi tuyển hoặc đăng ký cạnh tranh. Thời gian học thường là từ 2 đến 5 năm.

1.4. Các trường Đại học Nghệ thuật và Nghệ thuật ứng dụng

Tại Pháp, có gần 50 trường Đại học Nghệ thuật và Nghệ thuật ứng dụng công do Bộ Văn hóa quản lý. Chương trình đào tạo về nghệ thuật, thiết kế và truyền thông được tổ chức theo hai chu kỳ, mỗi chu kỳ dài 3 hoặc 5 năm để lấy bằng cấp quốc gia. Một số trường cũng cung cấp một chu kỳ thứ ba.

Bên cạnh đó, có bốn trường nghệ thuật công lập rất nổi tiếng thuộc Bộ Giáo dục Đại học quản lý: các trường Boulle, Olivier de Serres, Duperré và Estienne. Các trường này cấp bằng cấp quốc gia trong các lĩnh vực thiết kế đồ họa, thiết kế không gian, thời trang hoặc thủ công mỹ nghệ.

Ngoài ra còn có một số trường tư hoặc những trường thuộc diện quản lý của Phòng thương mại và Công nghiệp cấp bằng riêng của họ. Một số được đăng ký trong danh mục chứng chỉ chuyên nghiệp Quốc gia (RNCP). Các cơ sở giáo dục đại học về nghệ thuật và nghệ thuật ứng dụng này tuyển dụng rất có chọn lọc dựa trên đơn đăng ký, sau các cuộc thi và/hoặc phỏng vấn.

1.5. Các trường Đại học Kiến trúc quốc gia (ENSA)

Các trường Đại học kiến trúc quốc gia tạo thành một mạng lưới gồm 20 trường công lập được đặt dưới sự giám sát kép của Bộ Văn hóa và Bộ Giáo dục Đại học, Nghiên cứu và Đổi mới. Ngoài ra còn có hai cơ sở khác là Trường Kiến trúc chuyên nghiệp và Viện Khoa học Ứng dụng Quốc gia Strasbourg là một phần của mạng lưới này và cấp bằng tương đương.

Các trường kiến trúc cung cấp ba bậc đào tạo cấp bằng cấp quốc gia được Nhà nước công nhận là đại học, thạc sĩ và tiến sĩ.

2. Giới thiệu về hệ thống các trường Kỹ sư INSA

Hệ thống các Trường Kỹ sư INSA (Group INSA) là những trường Kỹ sư (thể loại Trường Lớn - Grande École) thuộc Viện Nghiên cứu Ứng dụng Quốc gia Pháp (Institut National des Sciences Appliquées - INSA), được thành lập năm 2010, trên cơ sở ban đầu gồm 5 Trường Kỹ sư quốc gia về Khoa học ứng dụng là Lyon, Toulouse, Rennes, Rouen và Strasbourg. Về sau, có thêm các trường Val de Loire và Hauts de France. Ngoài hệ thống 7 trường kỹ sư trên, hệ thống còn có một chi nhánh tại Maroc và 6 trường đại học đối tác. Hệ thống các trường này được gọi với tên chung là Groupe INSA, trải đều khắp nước Pháp và tạo thành mạng lưới các trường kỹ sư công lập hàng đầu của quốc gia này (Groupe INSA, 2024b).

Hình 2. Hệ thống các trường Kỹ sư INSA trên nước Pháp

(Nguồn ảnh: <https://www.groupe-insa.fr/en/discover/top-5-reasons-choose-insa/key-figures>)

Các trường Kỹ sư INSA đào tạo chất lượng rất cao. Theo bảng xếp hạng năm 2024 của Parcoursup - nền tảng quốc gia để tuyển sinh vào giáo dục đại học Pháp, trong tổng số 92 trường

kỹ sư trên toàn nước Pháp, các trường INSA được xếp vị thứ như trong Bảng 1, trong đó nổi bật nhất là INSA Lyon đứng thứ 1 và INSA Toulouse thứ 4 (Parcoursup, 2024).

Bảng 1. Vị thứ các trường INSA trong tổng số 92 trường kỹ sư Pháp năm 2024

Trường	INSA Lyon	INSA Toulouse	INSA Rennes	INSA Strasbourg	INSA Rouen Normandie	INSA Hauts de France	INSA Centre Val-de-Loire
Vị thứ	1	4	10	10	14	23	37

Với khả năng mạnh mẽ của mình, hệ thống các trường INSA có được những con số rất ấn tượng.

- Về lĩnh vực đào tạo: có 61 chuyên ngành kỹ sư được đào tạo bởi INSA và 18 chuyên ngành bởi các trường đối tác, trong đó có 33 chuyên ngành có thể học theo loại hình vừa học vừa làm; 1 ngành kiến trúc; 1 ngành thiết kế cảnh quan; 52 chuyên ngành thạc sĩ. Lưu ý là bằng kỹ sư của các trường INSA được công nhận ở trình độ thạc sĩ;

- Về đội ngũ: thành viên cơ hữu có 1.300 nhà nghiên cứu và giảng viên - nhà nghiên cứu; 1.200 nghiên cứu sinh, trong đó có 32% là nữ;

- Về số lượng sinh viên đào tạo: có 20.000 sinh viên đang được đào tạo ở các bậc (không tính nghiên cứu sinh), trong đó: 16.000 sinh viên kỹ sư, 1.300 sinh viên thạc sĩ, còn lại là các sinh viên thuộc các dạng đào tạo khác; Năm học 2023-2024, tỷ lệ sinh viên hệ kỹ sư được nhập học năm thứ nhất trên số lượng đăng ký dự tuyển vào là 12%; tổng số sinh

viên được nhận vào học năm thứ 3 là 1.578, trong đó có 616 sinh viên từ 10.000 ứng viên thuộc các lớp dự bị đăng ký trên nền tảng dịch vụ thi tuyển vào trường kỹ sư (SCEI - Service de Concours Ecoles d'Ingénieurs) và khoảng 962 sinh viên từ năm 2 của các trường kỹ sư và từ các hệ khác.

- Về môi trường quốc tế: có 28% sinh viên quốc tế tại các cơ sở INSA thuộc 138 quốc tịch; 9% sinh viên tốt nghiệp năm 2023 làm việc ở ngoài nước Pháp;

- Về hiệu quả đào tạo: sinh viên INSA được xã hội đánh giá rất cao, có thể minh chứng qua các số liệu như 90% sinh viên kỹ sư tìm được việc làm trong vòng 2 tháng sau khi tốt nghiệp; đối với sinh viên tốt nghiệp năm 2023: 67% sinh viên đã có việc làm trước khi tốt nghiệp, 9% làm việc ở nước ngoài, lương thực nhận trung bình là 38.000 Euro/năm.

- Về nghiên cứu và đổi mới: có 57 phòng thí nghiệm nghiên cứu trong đó INSA là bên phụ

trách chính hoặc là bên hợp tác; 29 phòng thí nghiệm chung (phòng thí nghiệm + công ty); 21 vị trí trưởng nghiên cứu; 55 triệu Euro cho các dự án nghiên cứu.

3. Chương trình liên kết đào tạo INSA Centre Val de Loire tại Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế

3.1. Lịch sử hình thành

Chương trình Liên kết đào tạo giữa INSA Centre Val de Loire (INSA CVL) và INSA Toulouse và Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế (Trường ĐHSP Huế) bắt nguồn từ chương trình đưa học sinh tài năng của Việt Nam sang Pháp đào tạo ngành Kỹ sư. Chương trình này do GS Trần Thanh Vân khởi tạo năm 2007 với sự cộng tác của trường Kỹ sư Quốc Gia Val de Loire tại thành phố Blois và Trường ĐHSP Huế. Trong 3 năm liền, mỗi năm chương trình tuyển 2 học sinh xuất sắc vừa tốt nghiệp phổ thông trung học và cấp học bổng để các em sang học tại trường Kỹ sư Quốc gia Val de Loire. Kết quả học tập của các em rất tốt, đặc biệt trong đó có 1 sinh viên tiếp tục làm luận án tiến sĩ sau khi học xong chương trình kỹ sư, và 1 sinh viên được nhận học bổng Eiffel - là học bổng danh giá của chính phủ Pháp dành cho sinh viên xuất sắc đến từ các nước đang phát triển có nguyện vọng du học Pháp bậc Thạc sĩ, Kỹ sư và Tiến sĩ.

Với kết quả tốt đẹp nói trên, từ năm 2009, chương trình được phát triển thành chương trình liên kết đào tạo theo hình thức 2 năm đầu học ở Trường ĐHSP Huế và 3 năm tiếp theo học ở Pháp. Hội Gặp gỡ Việt Nam tiếp tục đóng vai trò là một bên hợp tác và tài trợ cho chương trình. Từ năm 2014, Trường INSA Centre Val de Loire được thành lập trên cơ sở trường Kỹ sư Quốc gia Val de Loire và tiếp tục thực hiện hợp tác này. Từ năm 2014, các bên hợp tác được mở rộng với sự tham gia của Trường INSA Toulouse. Số lượng sinh viên được tuyển và tiếp nhận vào học được tăng dần theo từng giai đoạn.

Nhìn chung, sau 2 năm được đào tạo ở Huế, đại đa số các em tiếp tục đi học ở Pháp và hoàn

thành tốt chương trình kỹ sư, nhiều em tiếp tục làm luận án tiến sĩ. Với những thành tích xuất sắc này, năm 2019 Trường INSA Centre Val de Loire cùng với Trường ĐHSP Huế, Tổ chức Gặp gỡ Việt Nam và Viện Pháp tại Việt Nam đã ký thỏa thuận thiết lập một cơ sở đào tạo giai đoạn I (Première Cycle) tại Trường ĐHSP Huế, với định hướng chi nhánh này sẽ trở thành đại diện đào tạo của INSA tại Việt Nam. Thỏa thuận được sự đồng ý của Bộ Giáo dục Đại học, Nghiên cứu và Đổi mới Pháp và từ đó đến nay, các hoạt động đào tạo đã liên tục được phát triển, nâng cao cả về chất lượng và số lượng.

3.2. Vai trò của các bên tham gia hợp tác

Theo bản Thỏa thuận hợp tác thành lập cơ sở đào tạo giai đoạn 1 của INSA Centre Val de Loire tại Huế ký lần đầu vào tháng 4/2019, gia hạn và cập nhật vào tháng 2 năm 2023, có 4 bên tham gia với các vai trò chính như sau:

1) INSA Centre Val de Loire

- Cung cấp cho giáo viên tại Trường ĐHSP Huế chương trình đào tạo, các tài liệu học tập, đặc biệt thông qua nền tảng học tập trực tuyến Celene của mình (INSA Centre Val de Loire, 2024b);

- Thực hiện giám sát giáo dục thường xuyên qua email, hội nghị truyền hình và trong các chuyến công tác hàng năm tới Trường ĐHSP Huế;

- Thông báo cho Trường ĐHSP Huế những sửa đổi trong quy chế học tập và thi cử;

- Tiếp nhận những sinh viên đã hoàn thành 2 năm học đầu tiên tại cơ sở Trường ĐHSP Huế vào học tiếp năm thứ 3.

2) Trường ĐHSP Huế

- Cung cấp cơ sở hành chính và cơ sở giảng dạy để đào tạo;

- Thực hiện công tác tuyển sinh vào cơ sở tại Trường;

- Phụ trách việc tiếp nhận chương trình đào tạo, tổ chức đào tạo theo chương trình, tài liệu, quy chế đào tạo và kiểm tra được chuyển giao từ INSA Centre Val de Loire;

- Đảm nhận việc trả thù lao cho giảng viên tham gia đào tạo.

3) Tổ chức Gặp gỡ Việt Nam

- Hỗ trợ một khoản kinh phí hàng năm cho Trường ĐHSP Huế. Khoản kinh phí này chỉ được sử dụng cho các hoạt động đào tạo trong khuôn khổ cơ sở đào tạo INSA Centre Val de Loire tại Trường ĐHSP Huế.

4) Viện Pháp tại Việt Nam

- Tổ chức các khóa học tiếng Pháp cho sinh viên của chương trình, sao cho sinh viên sau khi kết thúc 2 năm học đầu tiên tại Trường ĐHSP Huế có thể thi đạt chứng chỉ B1 tiếng Pháp (theo khung chuẩn châu Âu);

- Hỗ trợ các công việc liên quan đến làm hồ sơ du học và làm visa du học cho sinh viên đã hoàn tất chương trình học tập 2 năm tại Trường ĐHSP Huế.

5) INSA Toulouse

- Tiếp nhận một số sinh viên học tiếp năm thứ 3 trong một số chuyên ngành đào tạo. Số lượng sinh viên chuyển trường không vượt quá 25% tổng số sinh viên năm thứ 2 tại cơ sở Huế.

Quyền lợi và nghĩa vụ của sinh viên:

- Theo học các chuyên ngành được tổ chức trong khuôn khổ thỏa thuận của chương trình;

- Tuân thủ Nội quy học tập và thi cử của Trường ĐHSP Huế và INSA Centre Val de Loire, INSA Toulouse;

- Tự chi trả phí cá nhân: bảo hiểm, đi lại, chỗ ở, ăn uống... trong suốt thời gian học tập;

- Được miễn học phí trong 4 năm học đầu tiên; tự đóng học phí năm thứ 5 với mức phí của sinh viên Pháp (601 Euro/năm/sinh viên; mức bình thường đối với sinh viên quốc tế là 3.770 Euro/năm/sinh viên). Trường hợp sinh viên bị học lại, phải đóng học phí cho năm học lại, với mức phí của sinh viên Pháp;

Bảng 2. Tỷ lệ thời lượng các môn học trong 2 năm đầu tiên

Môn học	Toán	Vật lý	Kỹ thuật	Tin học	Hóa học	Khác
Tỷ lệ	24.4%	31.5%	14.5%	10.6%	6.6%	12.4%

Quá trình học tập tại Huế được theo dõi và quản lý bởi Ban Điều hành chương trình tại Trường ĐHSP Huế và bộ phận phụ trách tại

- Được chuyển tiếp qua học năm thứ 3 tại INSA Centre Val de Loire hoặc INSA Toulouse sau khi đã hoàn tất chương trình học 2 năm đầu tại Trường ĐHSP Huế và có chứng chỉ tiếng Pháp B1 cũng như đáp ứng được yêu cầu qua các kỳ phỏng vấn cả INSA Centre Val de Loire và các cơ quan quản lý du học Pháp;

- Được INSA Centre Val de Loire hoặc INSA Toulouse cấp bằng Kỹ sư, sau khi đã hoàn tất chương trình học và tuân thủ đầy đủ các quy định học tập và kiểm tra cụ thể của từng trường.

3.3. Chương trình và quá trình đào tạo

Các sinh viên được tuyển chọn sẽ theo học hai năm tại Trường Đại học Sư phạm Huế, với chương trình và giáo trình được chuyển giao từ INSA Centre Val de Loire. Trong thời gian này, các môn học có thể giảng bằng tiếng Việt, tiếng Pháp hoặc tiếng Anh, với mức độ sử dụng ngoại ngữ tăng dần theo từng học kỳ. Môn tiếng Pháp được đảm nhiệm bởi Viện Pháp tại Huế. Chương trình tiếng Pháp được thiết kế sao cho sinh viên từ mức ban đầu là chưa được học tiếng Pháp và sau 2 năm học có thể thi đạt chứng chỉ B1 châu Âu.

Với đặc trưng đào tạo nền tảng về khoa học một cách vững chắc của hệ đào tạo kỹ sư tại Pháp, các môn khoa học tự nhiên và kỹ thuật chiếm một tỷ lệ lớn trong chương trình học của 2 năm đầu tiên trong chương trình đào tạo kỹ sư của INSA Centre Val de Loire (INSA Centre Val de Loire, 2024a). Số liệu cụ thể được trình bày trong Bảng 2, với tổng thời lượng học tập trên lớp là 1.519 giờ (50 phút/1 giờ học), trong đó không tính môn tiếng Pháp, có tổng là 936 tiết học (45 phút/1 tiết học).

INSA Centre Val de Loire, với chương trình và bài giảng được chuyển giao và sử dụng chung. Kỳ thi cuối học kỳ được tổ chức chung, sử dụng

đề thi của INSA Centre de Loire cho đa số các môn học. Cuối mỗi học kỳ, một hội đồng sư phạm chung sẽ đánh giá chất lượng của từng sinh viên. Hàng năm đều có các giảng viên từ INSA Centre Val de Loire đến Huế để quan sát, kiểm tra hồ sơ học tập, trao đổi với các giảng viên Huế và phỏng vấn sinh viên. Các hình thức phối hợp này đảm bảo chất lượng đào tạo tại cơ sở Huế tương đương với các cơ sở đào tạo tại các trường ở Pháp.

Sau khi sinh viên hoàn tất chương trình đại cương và đạt trình độ B1 tiếng Pháp, sinh viên tiếp tục làm thủ tục để tiếp tục học năm thứ 3 tại INSA Centre Val de Loire hoặc INSA Toulouse. Sinh viên được INSA Centre Val de Loire hoặc INSA Toulouse cấp bằng Kỹ sư (với trình độ Thạc sĩ) sau khi hoàn tất đầy đủ chương trình học tại mỗi trường.

3.4. Chuyên ngành đào tạo và số lượng đào tạo

Sinh viên học chương trình dự bị trong 2 năm đầu Trường Đại học Sư phạm Huế, sau đó có thể theo học các ngành sau:

- Tại Trường INSA Centre Val de Loire: Xử lý dữ liệu công nghiệp và Kỹ thuật; Cơ khí; Cơ điện tử; Quản lý hệ thống công nghiệp; Công nghệ thông tin; An ninh máy tính;

- Tại Trường INSA Toulouse: Toán ứng dụng; Vật lý Kỹ thuật.

Số lượng tuyển tối đa mỗi năm được phía Trường INSA Centre Val de Loire và INSA Toulouse chấp thuận tăng dần: những năm đầu là 10 sinh viên, tăng dần đến 20 sinh viên năm 2020; 25 sinh viên từ 2021 và từ năm 2024 sẽ là 32 sinh viên. Trong đó đa số sinh viên đến từ các trường chuyên tại miền Trung, một số sinh viên đến từ miền Bắc và miền Nam và có nhiều sinh viên từng đạt giải học sinh giỏi quốc gia trong thời gian học trung học.

Sinh viên được tuyển vào theo hình thức tuyển thẳng dựa trên kết quả thi Học sinh giỏi Quốc gia các môn Toán, Vật lý, Hóa học và Tin học và Cuộc thi Sáng tạo KHKT Quốc gia; hoặc xét tuyển dựa trên điểm thi tốt nghiệp trung học phổ thông (INSA CVL Huế, 2024).

Các thông tin chi tiết về ngành học và cách thức tuyển sinh cũng như các hoạt động khác của chương trình được cập nhật tại Fanpage của chương trình, tại địa chỉ: <https://www.facebook.com/INSACVLHue/>

3.5. Đội ngũ giảng viên

Triết lý đào tạo hệ kỹ sư tại Pháp có một điểm khá đặc trưng, đó là đào tạo nền tảng vững chắc về các môn khoa học, đặc biệt là trong 2 năm học đầu tiên. Theo như trình bày trong Bảng 2, thời lượng các môn khoa học cơ bản trong những năm học này chiếm hầu hết tổng số lượng các môn học. Điều này lại hết sức phù hợp đối với đội ngũ giảng viên của Trường ĐHSP Huế nói riêng và Đại học Huế nói chung, vốn rất mạnh về các môn khoa học tự nhiên. Do đó, chương trình đã mời được những giảng viên giỏi, trình độ chuyên môn cao, đa số được đào tạo ở nước ngoài trở về nên có khả năng giảng dạy chuyên môn bằng tiếng Pháp hoặc tiếng Anh rất tốt. Có 89% số môn học khoa học tự nhiên và kỹ thuật được giảng viên có trình độ PGS, TS.

Riêng về tiếng Pháp, sinh viên được đào tạo tại Viện Pháp tại Huế, với đội ngũ giảng viên tiếng Pháp có trình độ cao, được mời từ Trường Đại học Ngoại ngữ thuộc Đại học Huế; và đặc biệt là có một giảng viên bản ngữ, được Viện Pháp tại Việt Nam tuyển chọn rất khe từ rất nhiều ứng viên giảng viên bản ngữ dự tuyển.

3.6. Những ưu điểm của chương trình

Với những thông tin đã được trình bày ở trên, có thể nhận thấy những ưu điểm của chương trình đối với sinh viên là:

1. Cơ hội thuận lợi để được theo học các ngành Kỹ sư chất lượng cao tại các trường INSA: có thể nhận thấy, với tỷ lệ chọi trong các kỳ thi tuyển vào năm thứ nhất và thứ ba rất cao của các trường INSA thì việc thí sinh Việt Nam đậu và theo học được tại các trường này là rất khó. Thay vào đó, sinh viên ứng tuyển vào chương trình được xét tuyển theo thành tích học tập tại trường trung học và được miễn kỳ thi tuyển vào năm thứ ba tại các trường INSA. Kỳ thi xét tuyển vào năm

thứ nhất của chương trình luôn được tiến hành một cách công khai, minh bạch, độc lập và rất nhanh gọn. Kết quả xét tuyển được công bố trước thời hạn cuối của các kỳ xét tuyển/thi tuyển vào các trường đại học khác của Việt Nam, chỉ trong vòng 2 tuần sau khi có kết quả tốt nghiệp trung học phổ thông. Việc ưu tiên nhận sinh viên từ chương trình vào học mà không phải qua các kỳ thi tuyển bình thường là một ưu đãi vô cùng lớn mà các trường INSA trong khuôn khổ hợp tác của chương trình này dành cho học sinh Việt Nam;

2. Chi phí thấp: sinh viên được miễn học phí hoàn toàn trong 4 năm học đầu tiên và với mức ưu đãi trong năm thứ 5. Nếu phải đóng học phí đủ cả 5 năm theo diện du học sinh quốc tế tại Pháp thì sinh viên tiết kiệm được khoảng 16.240 Euro, tương đương khoảng 440 triệu đồng. Ngoài ra, chi phí sinh hoạt của sinh viên ở Pháp, với sự hỗ trợ của chính phủ Pháp, cũng khá rẻ. Theo thống kê từ sinh viên của các khóa học của chương trình, chi phí này vào khoảng dưới 10 triệu đồng/1 tháng/1 sinh viên;

3. Không cần biết tiếng Pháp khi bắt đầu vào học: có thể nói, đòi hỏi về trình độ ngoại ngữ khi đi du học là một điều khá khó đối với học sinh mới tốt nghiệp phổ thông. Trường hợp học kỹ sư tại Pháp thì càng khó vì các trường này đòi hỏi tiếng Pháp - thường là mức B2 theo khung tham chiếu châu Âu - lại càng khó hơn. Chương trình đào tạo tiếng Pháp cho sinh viên theo học chương trình hợp tác tại trường ĐHSP Huế được thiết kế ở mức bắt đầu và sau 2 năm học sinh viên có trình độ B1 để có thể tiếp tục được vào học năm thứ 3 và thực tế thì gần như tất cả sinh viên đều thi được chứng chỉ tiếng Pháp DELF B1, nhiều sinh viên ở mức B2. Đây là một ưu điểm rất lớn, giúp sinh viên vượt qua rào cản về ngôn ngữ ban đầu;

4. Có một hệ thống và quy trình hỗ trợ cho sinh viên: nhờ sự hợp tác của 4 bên, sinh viên theo học chương trình này, từ lúc ứng tuyển, bắt đầu học tại Huế, làm thủ tục du học, quá trình

học tại Pháp,... đều được hỗ trợ rất thuận lợi về mọi mặt một cách có hệ thống. Ngoài 4 bên hợp tác như đã nêu, Hội cựu sinh viên và Hội phụ huynh sinh viên của chương trình cũng là những tổ chức có rất nhiều hoạt động hữu ích cho sinh viên và gia đình sinh viên trong suốt quá trình sinh viên đi học cũng như sau khi tốt nghiệp;

5. Cơ hội làm việc và làm luận án tiến sĩ ở Pháp và các nước sau khi tốt nghiệp rất cao: nhờ chất lượng và uy tín đào tạo rất cao của các trường INSA, sinh viên sau khi tốt nghiệp có cơ hội rất lớn để tìm việc làm tốt hoặc tìm học bổng để làm luận án tiến sĩ. Lưu ý là bằng tốt nghiệp kỹ sư INSA có trình độ ở mức thạc sĩ nên sinh viên có thể làm luận án tiến sĩ ngay sau khi tốt nghiệp mà không phải học qua trình độ thạc sĩ nữa.

3.7. Kết quả của chương trình

Chương trình đã trải qua 15 năm học và đa số các sinh viên đều đạt kết quả học tập loại giỏi và khá. Hiện tại 10 khóa học đầu tiên, với tổng số trên 100 sinh viên đã tốt nghiệp, đã có trên 10 sinh viên bảo vệ thành công luận án tiến sĩ và khoảng 10 sinh viên đang làm luận án tiến sĩ. Tại Trường ĐHSP Huế, đang có 2 khóa được đào tạo, với tổng số 47 sinh viên.

Đại đa số sau khi học xong đã đi làm việc với cương vị kỹ sư ở Pháp và châu Âu; một số ít trở về Việt Nam và đều có công việc rất tốt; có nhiều người giữ cương vị chuyên môn tương đối cao trong các công ty lớn ở Pháp. Với thực trạng này, có thể có ý kiến cho rằng chương trình “làm cháy máu chất xám”, “là nơi cung cấp nhân tài cho nước ngoài”, “không có hữu ích gì cho sự phát triển của Việt Nam” vì sinh viên không trở về nước sau khi tốt nghiệp. Tuy nhiên, theo chúng tôi, các ý kiến trên là tương đối thiên cận với những lý do sau:

- Một cách tổng quan, đại đa số người Việt Nam ở nước ngoài vẫn luôn hướng về quê hương và luôn có những hành động đóng góp cho quê hương; người ở lại nước ngoài càng lâu thì càng có thể có điều kiện để phát triển về nghề nghiệp, địa vị cũng như có điều kiện kinh tế càng tốt, từ đó càng có khả năng đóng

góp nhiều hơn cho đất nước. Riêng đối với sinh viên của chương trình, đa số sinh viên mong muốn sau khi tốt nghiệp sẽ làm việc ở nước ngoài một thời gian để tích lũy kinh nghiệm, kiến thức, tạo dựng khả năng nghề nghiệp, tiếp theo là trở về Việt Nam để tiếp tục phát triển bản thân. Chẳng hạn như qua khảo sát 22 sinh viên năm thứ 2 chuẩn bị sang Pháp tiếp tục học năm thứ 3 vào tháng 8/2024, có 82% trường hợp bày tỏ nguyện vọng trên;

- Với sự chênh lệch khá lớn về trình độ và sự khác biệt khá lớn về cách thức hoạt động của các công ty, tổ chức trong nước so với nước ngoài, sinh viên học tập ở nước ngoài, nhất là trong các ngành kỹ thuật, nếu về nước ngay sau khi tốt nghiệp thì thông thường lại khó thích ứng. Trong khi sinh viên làm việc ở các công ty nước ngoài càng lâu thì càng tích lũy được nhiều kiến thức và kinh nghiệm, sau đó họ có thể về nước làm việc với nhiều hình thức, trong các tổ chức khác nhau, khi đó giá trị chuyên môn cũng như khả năng quản lý... của họ càng cao và càng có giá trị đóng góp;

- Tốc độ phát triển xã hội nói chung và trình độ công nghiệp hóa của Việt Nam đang rất nhanh. Từ đó, một mặt thì yêu cầu về lực lượng kỹ sư trình độ cao ngày càng lớn và mặt khác chế độ làm việc và đãi ngộ cũng ngày tốt lên và trong tương lai gần, có thể tiệm cận với các nước phát triển. Khi đó, số kỹ sư Việt Nam được đào tạo và đang làm việc ở nước ngoài, trong đó có sinh viên của chương trình này sẽ trở về nước ngày càng nhiều, trở thành một nguồn nhân lực quan trọng để đáp ứng nhu cầu của đất nước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Campus France Biélorussie. (2024). *Fonctionnement de l'enseignement supérieur en France*. <https://www.biélorussie.campusfrance.org/fr/fonctionnement-de-l-enseignement-superieur-en-France>.

Groupe INSA. (2024a). *Le groupe INSA en chiffres*. <https://www.groupe-insa.fr/decouvrir/le-groupe-insa-en-chiffres>.

Groupe INSA. (2024b). *Trang chủ của Groupe INSA*. Truy cập ngày 18/6/2024 tại: <https://www.groupe-insa.fr>

INSA Centre Val de Loire. (2024a). *Maquette-Département Sciences et Technologies Pour l'Ingénieur (STPI)*. <https://syllabus.insa-cvl.fr/maquette/list?dept=6&status=1>

4. Kết luận và tương lai của chương trình

Chương trình được các đối tác INSA Centre Val de Loire đánh giá rất cao, minh chứng rõ ràng qua số lượng sinh viên được các trường đối tác phía Pháp nhận vào học tăng dần qua thời gian. Đặc biệt, chương trình đã được Viện Pháp tại Việt Nam trân trọng giới thiệu ở vị trí đầu tiên trong Tài liệu giới thiệu các chương trình đào tạo đại học cấp bằng Pháp tại Việt Nam năm 2020-2021 (Viện Pháp tại Việt Nam, 2021). Trường Đại học Sư phạm Huế cũng xem đây là chương trình liên kết đào tạo quan trọng và thành công nhất của trường mình. Uy tín của chương trình đã lan tỏa và được biết trong cả nước Việt Nam, đặc biệt là khu vực miền Trung, thể hiện qua việc thu hút được rất nhiều học sinh giỏi, nhất là những học sinh đã đạt giải học sinh giỏi quốc gia vào học.

Trong tương lai, chương trình sẽ tiếp tục được phát triển cả về số lượng và chất lượng. Những phương thức mới như đưa sinh viên Pháp đến Huế để học chung với sinh viên của chương trình; tăng cường thêm các hoạt động trao đổi, giảng dạy, nghiên cứu, học tập giữa giảng viên và sinh viên tại Huế và với giảng viên và sinh viên tại Pháp,... ngày càng được phát triển để đưa cơ sở tại Huế ngày càng phát triển, có chất lượng đào tạo tương đương với các cơ sở ở Pháp. Việc mở rộng thêm các ngành học và các trường đối tác khác trong hệ thống các trường của INSA cũng đã được hoạch định và tiến hành trong lộ trình phát triển sắp tới.

INSA Centre Val de Loire. (2024b). *Plateforme de cours en ligne de l' INSA Centre Val de Loire*. <https://celene.insa-cvl.fr/>

INSA CVL Huế. (2024). *Fanpage*. <http://facebook.com/INSACVLHue>

Institut Agro Rennes-Angers. (2024). *Comprendre l'enseignement supérieur français*. <https://www.institut-agro-rennes-angers.fr/international/etudier-agrocampus-ouest/comprendre-lenseignement-superieur-francais>

Parcousup. (2024). *Classement des écoles d'ingénieurs post-bac*. <https://etudiant.lefigaro.fr/etudes/ecoles-ingenieurs/classement-post-bac/>

Viện Pháp tại Việt Nam. (2021). *Brochure Chương trình đại học Pháp cấp bằng tại Việt Nam 2020-2021*. <https://ifv.vn/wp-content/uploads/2020/06/Brochure-Dai-hoc-Phap-tai-Viet-Nam-VN.pdf> .